

Izhaja

vsak petek z datumom
prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankujejo in po-
šiljajo uredništvu „Mira“ v
Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osebni pogovor od 10. do 11. ure
predpoldne in od 3. do 4. ure po-
poldne.

Rokopisi se ne vračajo.

Za in s era te se plačuje po 20 vin.
od garmond-vrste za vsakokrat.

MIR

Velja:

za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno
pod napisom:

Upravništvo „Mira“
v Celovec,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje
naprej.

Glasiilo koroških Slovencev

Leto XXVI.

V Celovcu, 7. decembra 1907.

Štev. 51.

Današnja številka obsega 6 strani.

V Rožno dolino.

Zadnja številka „Korošca“ od dne 29. novembra 1907, št. 2., katera mi je prišla slučajno v roke, prinaša v podlistku popis domače obrti v Rožni dolini in me pozivlja, da naj storim svojo dolžnost v zadevi obrtniške zadruga v Šmarjeti in glede ustanovitve muzeja v Borovljah kakor tudi glede zboljšanja razmer v tamošnji puškarski zadrugi, ter zaključuje podlistek z besedami: „Torej g. poslanec, na delo, dokler sije dan.“ Vzajem podlistkarjev nasvet hvaležno na znanje v kolikor mi te zadeve še niso bile znane. Kar zadene domačo obrt, sem storil potrebne korake že meseca julija t. l. in je uspeh od moje strani zagotovljen, če bo tudi ljudstvo storilo svojo dolžnost, katera obstoji v prvi vrsti v medsebojni slogi in zaupanju in mogoče tudi v nekotikih žrtvah ob času začetka zadruga. Tudi zboljšanje razmer v puškarski zadrugi se more doseči; a prvi korak mora storiti zadruga sama v tem oziru. Vlada namreč ne daje podpore kar na brado poslančevu, ampak na dokazano potrebo volilcev njegovih. Na muzej v Borovljah bo pač podlistkar „Korošček“ moral še nekoliko počakati. Razmere v državnem zboru niso tako idealne, kakor si jih mogoče podlistkar doma slika. Pot politike ni z rožami posejana;

potreb pa menim v nobeni deželi toliko, kot na slovenskem Koroškem. Naznamim tudi, da objavljanje takih stvari v listih pred doseženim smotrom (ciljem) predmetu samemu ni koristno. Podlistkar pač pozna potrebe ljudstva na slovenskem Koroškem, a politične razmere ne pozna. Pota politike same pa so mu celo neznane. Zato naj ne zameri, ako mu jih prijateljsko naznamim, da jih v prihodnje, če mu ljubo, uvažuje. Te so: previdnost, tajnost, delavnost. Prvo lastnost naj ima politik zapisano na čelo, drugo na jezik in tretjo v srce. Te moje nasvete naj blagovoli podlistkar vzeti na znanje in preišljati, ali nimam morebiti prav.

Dunaj, dne 2. grudna 1907.

Fr. Grafenauer,
drž. poslanec.

Radeckijeva slavnost na Dunaju.

Na Dunaju se je 24. novembra praznovala velikanska slavnost v spomin petdesetletnice smrti Radeckega, največjega in najprijubljenejšega avstrijskega feldmaršala. Slavnosti se je udeležila številna množica prebivalstva in vojaških krogov. Cesarja je zastopal nadvojvoda prestolonaslednik Franc Ferdinand. Mesto je bilo v zastavah. Mogočne črno-rumene in rdeče-bele zastave so plapolale raz streh. Slavnost se je vršila pred Radeckijevim spomenikom na „Hofu“. Tja je prikorakalo vse dunajsko vojaštvo. Vojaška veteranska društva, pred vsem Radeckijevi veteranci, so se tu sešli z zastavami in godbo. Iz vseh delov države so prišli Radeckijevi veteranci kot zadnje še živeče pričevalci avstrijske bojne slave na italijanskem bojnem polju. Več kot 30 godb se je

razpostavilo na velikem prostoru. Na postavljeni tribuni je prisostvovala vojaški slavnosti mnogo-
brojna množica gledalcev.

Nadvojvodi-prestolonasledniku, kateri je bil, ko se je prikazal, pozdravljen z ljudsko himno, so bili predstavljeni stari Radeckijevi veteranci. Nadvojvoda je imel za vsakega jako prijazno besedo in skoro vse je odlikoval z nagovorom. Mnogo Radeckijevih veterancev mu je moralo pripovedovati posamezne dogodiljaje iz italijanskih bojev.

„Najmlajši“ Radeckijev veteraneec, ki se je udeležil slavnosti, šteje 76 let, najstarejši je pa 96letni starček.

Po končani vojaški maši so položile navzoče deputacije vence pred Radeckijev spomenik, nakar je cela navzoča garnizija kakor tudi veteranci pred nadvojvodo-prestolonaslednikom Franc Ferdinandom defilirala med zvoki Radeckijevga „marša“. Na čelu so se nahajali stari Radeckijevi veteranci, katere je mnogobrojna množica burno aklamirala in pozdravljala z mahanjem klobukov in robcev.

Na čast 250 še živečim Radeckijevim veterancem so napravili zvečer v slavnostni dvorani mestne hiše banket, kjer so bili preostali bojevnik iz bojnih časov Avstrije od mestne občine sijajno pogoščeni. Dunajski župan dr. Lueger je imel burno aklamiran nagovor, v katerem je za sluge navzočih v zgodovinskem času Avstrije v vznešenih besedah proslavil in jih slednjič postavil kot vzor bodočim avstrijskim generacijam.

Koroške novice.

„Bauernzeitung“ in njeni velikovski prijatelji. „Mir“ je parkrat poročal o žalostnih razmerah na velikovski šoli; povod poročil je bila neka izjava nasprotnikov samih, da pravijo na meščanski šoli v Velikovcu otrokom stvari, o katerih imajo drugi vzrok „molčati“. Torej se v Velikovcu uči, kar se drugod ne uči, in to je tako žalostno. Zadnji čas so se godili razni izgredi — o katerih se je tudi poročalo. To je Bohrerju in tovarišem seveda zelo neprijetno. Zato so

Podlistek.

Zarota.

(Po Jörgensenu.)

Bilo je vroče poletje; solnce se je vzdigovalo dan za dnem nad polja in travnike. Rastline so kar kipele iz tal, tukaj rožice, tam gosto valovje rodovitnih setev in drevje se je ogrnilo v praznično pisani svoj plašč. Na enkrat je postal nemir! Sicer rožic ne razumemo, kadar govore, a med seboj umejo svoje šumenje. Drevesa sicer ne morejo z doma, natvežena so s krepkimi koreninami, in ne morejo priti na socijaldemokratske ali vsenemške shode, a šumelo je nekega dne od drevesa do drevesa, od gozda do gozda! Nastalo je med rastlinami novo gibanje. Najprej se je čulo potajeno šušljanje, polagoma se je čulo glasnejše stokanje in čez nekaj časa jasno govorjenje.

Sredi polja stal je star, trd, suh jagned; le ta je nastopil in začel govoriti: Sestre, bratje, sodrugi, sorojaki! Od pamtiveka je slavni rod rastlin pokrival svet, živali hranimo mi, brez nas bi jih na svetu ne bilo. In brez živali in rastlin bi človek ne mogel živeti. Mi dajemo kravi krmo, in ta ljudem svojo mleko, mi hranimo črede ovac, ki jih človek striže, hotoč iz volne delati si obleko. In konj živi ob senu, ptičice se hranijo s zrnjem, ki so ga rastline rodile, čebelnice žive ob našem medu, metuljčki ob našem cvetju, polž in črv pa jesta, kar je padlo z naše mize. Zato memo reči: Mi smo prve na svetu in vse drugo

pride šele daleč za nami. Prve smo na svetu, a naš položaj ni primeren našemu poklicu! Še vedno smo prisiljene služiti neki oblasti, ki nas zatira in se nam vsiljuje kot gospodinja! Vrzimo to oblast od sebe, strimo jo. pričnimo dobo svobode in nove olike! Tako je! Vzkliknile so rastline daleč na okrog. Proč s suženjstvom, žive la nova doba! In zadnja je govorila naprej: Prijatelji, na vašem pritrjevanju vidim, da vse razumete! Solnce je tista oblast, ki nas hoče zatirati! Naši stariši so nam pravili, da brez njega ne moremo biti, in župniki so v cerkvah zatrjevali, da ob solncu rastemo! Mi pa smo postali pametni, spoznali smo staro neumnost. Zakaj se naj solnčnica s svojim obličjem vedno obrača proti solncu? Zakaj naj cvetke svoje glavice povzdigujejo in odpirajo svoje oči pri jutranjem solnčnem prihodu, ter jih zapirajo pri zahodu kakor da bi bile čez dan nabrale zakladov, ki jih treba shraniti? In zakaj naj drevesa vzdignjemo svoje veje proti solnčnim žarkom in obračamo svoje listje proti solncu? Zakaj vse to? Stara nespamet je, stari so nas ti nespameti privadili! Mi pa se zdaj ne dajmo več voditi, krenimo na pot napredka! Jagnedu je zmanjkalo sape, oddahniti se je moral. Ko je prekinil svoj slavni govor, ploskalo je drevje zopet: Dobro! Res je tako, ne dajmo se več voditi, krenimo na pot napredka! Le par starih hrastov ni pritrjevalo, stari so bili ti hrastje, mnogo so doživeli, a take prevzetnosti niso pričakovali, kot so jo zdaj kazale rastline. Da, jagned se je obrnil proti tem hrastom: Žalibog imamo v svoji sredini še mnogo starih glav, ki se ne dajo ničesar dopovedati, nazadnjaki so,

ki jih bo kolo časa povozilo. Zatrete moramo v javnosti vpliv teh nazadnjakov in skrbeti, da pridejo na krmilo naši mladi pristaši! Naša mladež, to je naša bodočnost. Ona je zapustila prazno staro vero, ki je bila učila, da mora vsakdo imeti nekoga, kateremu uboga. Mi hočemo pričeti novo dobo krasne svobode, proč z verigami, ki so nas vezale do zdaj, proč z jarmom, ki smo ga nespametne nosile. Proč s suženjstvom, da izraste v svobodi nov krasen rod, vesel življenja, ker se ne bo več bal temnih starih basni, ki jih poznal več ne bo. Zopet je jagned potihnil in zopet se je začelo burno ploskanje daleč po gozdu, daleč po polju! Da, večina je bila za nove misli, in kar večina hoče, to je menda prav! In zopet je povzdignil jagned svoj glas: Da pridemo danes do gotovega sklepa! Solncu hočemo odslej pokazati svoj hrbet. Drevesa naj sade svojo mladino v bodoče na mesta, kamor solca ni, v jarke, za skalovje! In vi, rože, bodete podne zagrnile okna svojega doma, bodete odločno zaprle svoja vrata pred solncem! Po noči hočemo odslej cveteti, po noči zbirati sok za svoj sad in vzgojiti nov ponočen rod! Po ti poti pridemo naprej in ustvarimo nov krasen svet! Glasno je vse pritrjevalo, in sklep se je izvršil. Prišlo je drugo jutro, solnce je prišlo kakor sicer krasno izza gor! Solnčnica se je vzdramila in nehote povzdignila glavo proti solncu, da mu spodobno vošči dobro jutro, a spomnila se je včerajšnjega sklepa! Kaj bi rekli drugi, če bi ž njimi ne držala, da, čast ji veleva, ne more drugače. Žalostno je povsila glavo, slabo ji je prihajalo, a tolažila se je: Bo že boljše, sklepa se moramo držati. Slak in popelj sta se

Naročujte edini koroški slovenski list »Mir«!

zday znosili Velikovčani v liberalne časnike cele lonce svojega žolča. „Bauernzeitung“ imenuje naš list zaradi tega „windisches Schurkenblatt“. — To je velikovška olika, poznamo jih, te junake, ki nas ne morejo žaliti; zmerja lahko vsak šnopsar! Če bi že na Koroškem bile sodnijske razmere druge, kot so, bi ne bilo vredno liberalni list tožiti, ker ljudem, ki ta list berejo, privoščimo velikovško prikuho. „Bauernzeitung“ pravi, da so očitanja „läppisch“, da pa vplivajo pri množici, ki jo imenuje „verpfahte Menge“ — to je zopet izraz velikovške olike. Dopisnik „Mira“ se imenuje „Frechling“, ker se upa segati velikovskim prevzetnežem malo na živo. Dopisnik „Bauernzeitung“ pravi: „Gemeinheit“ je, za to, kar delajo fantje, delati odgovorne učitelje, ali vso šolo, posluševati se takega dogodka, da se sramoti čast celega zavoda in v službi osi-velega uradnika.“ Ne, prijatelj in vsi gospodje okrog njega, to ni „Gemeinheit“, če se javnosti pokaže sad take vzgoje, potem ko se je več kot predrzno trobilo v svet, da je namen šole, povedati otrokom, o čemur imajo drugi vzrok molčati. Državni šolski zakon naročuje, da se ima otroke „versko n r a v n o“ vzgajati. Tisti pa, ki govorijo o „verpfahte Masse“, ki se drzne duhovnike imenovati „Frechlinge“ — ali se ne more slutiti, da je popoln soci v gosposki obleki? To so vnebovpijoče razmere, mogoče le na Koroškem, kjer se zlasti na jezikovne meje nastavljajo od raznih oblasti ljudje, ki do skrajne meje sovražijo Slovenca — in duhovnika.

Celovec. (Porotniki.) Državni poslanec gosp. Walcher napravil je interpelacijo za voljo sodnijskih razmer v Celovcu. Porotniki so se čutili prizadete in so imeli v nedeljo, dne 24. novembra, pri Moserju posvetovanje. Neprijetno je, da se pravosodje tako kritikuje. Zato bi bilo želeto, da oblasti resno poslušajo terjate krščanskega ljudstva, ki želi, da bi se strastnih politikov ne jemalo za ta prevažni posel.

Medgorje. (Poroka.) V pondeljek sta bila poročena Lovro Mertl p. d. Vajs na Rutah in Ana Maček p. d. Pavelnova v Spodnjih Medgorjah, ta čas najemnica Svanjakove gostilne na Rutah. V torek sta se poročila Janez Knes p. d. Mertličov na Radišah in Veronika Maček p. d. Štefanovo v Običah. Mladim zakonskim mnogo sreče!

Velikovec. (Zidanje cerkvenega stolpa.) V prihodnjem letu se bo napravila na stolp naše prelepe mestne župnijske cerkve nova streha. To delo je neobhodno potrebno, ker je stolpno lesovje že zelo staro in močno od črvov razjedeno, posebno temeljni trami, ki so se vsled tega pod veliko težo upognili. Tudi so trami deloma razpočeni, tako da je velika nevarnost, da bi se ob kakšnem močnejšem viharju cela stolpna streha podrta na cerkveno streho in tako napravila ogromno škodo. Dosedanja stolpna streha je napravljena v barok slogu, t. j. da ima čebulasto podobo. Visokost cerkvenega stolpa od tal do strehe iznaša 29 metrov, streha sama je visoka 22 metrov, tako da meri ves stolp 51 metrov visokosti. Ker je tukajšnja mestna župnijska cerkev kakor tudi cerkveni stolp zidana v čistem gotičnem slogu, je bilo naravno, da je cerkveno

predstojništvo porabilo to priliko, da bi se na stolp napravila tudi gotična streha, in je dalo po c. kr. stavbenem svetniku Jož. Dajmerju v Celovcu napraviti načrt za napravo gotične stolpne strehe. Po tem načrtu bi iznašala visokost nove gotične stolpne strehe 31 metrov, visokost celega stolpa bi iznašala 60 metrov, tako da bi bil novi gotični stolp za 9 metrov višje, kakor dosedanji stolp. Stroški za napravo nove gotične stolpne strehe bi iznašali 30.000 K. Gotovo bi novi gotični stolp služil celemu mestu v olepšavo. Ali c. kr. centralna komisija za umetnost in zgodovinske spomenike na Dunaju, kateri se morajo načrti pri vsaki cerkveni stavbi predložiti v odobrenje, je ta načrt zavrgla kot nedopusten (nicht für zulässig) in odredila, da se mora nova stolpna streha ravno tako narediti, kakor dosedanja, tedaj zopet v baročnem slogu, ki se ne strinja s slogom cerkve in stolpa. Kot vzrok je omenjena centralna komisija navedla, da je dosedanja oblika stolpne strehe, dasi ni gotična, vendar zelo lepa (ebenmässig). Dasi se razsodbi c. kr. centralne komisije klanjamo, vendar si usojamo trditi, da se nam dozdeva njeno postopanje v tem slučaju nerazumljivo in to iz sledečih razlogov. Pred vsem se pri vseh cerkvenih popravljavah gleda na to, da se, ako so se v prejšnjih časih napravili kakšni pregreški zoper prvotni slog cerkve, ti pregreški odpravijo in se cerkev popravi v prvotnem slogu. Tedaj, ker je tukajšnja mestna župnijska cerkev kakor tudi njeni stolp v gotičnem slogu zidan, kaj se zdaj ob dani priliki tudi stolpna streha napravi v tem slogu, da bo tedaj cela cerkev v istem slogu. Končno je treba pomisliti, da bo tukajšnja mestna cerkev sama vse stavbene stroške pokrila, tedaj kdor plača, ta naj tudi naroči, posebno ko bi bili stroški gotične stolpne strehe samo za 6000 K višji kakor so stroški baročne stolpne strehe. Tako je zopet za kakšnih dvesto let odvzeta prilika za napravo gotične stolpne strehe. Cerkevno predstojništvo je moralo tedaj dati napraviti nov načrt v baročnem slogu, katerega je napravila tvrdka Urbani-Constantini v Wolfsbergu in katerega je končno c. kr. centralna komisija potrdila. C. kr. okrajno glavarstvo velikovško je dalo dovoljenje za zidanje nove stolpne strehe z odlokom z dne 26. svečana 1907, tudi potrebno lesovje, in sicer vse iz mecesnovnega lesa, se je v zadnji zimi že pripravilo. Ali ker stavbeno lesovje v letošnji spomladi še ni bilo suho, se je moralo zidanje za celo leto preložiti. Zidanje nove stolpne strehe se začne tedaj v prihodnji spomladi in mora koncem meseca avgusta l. 1908 biti končano. Za časa zidanja se bo spodnja cerkvena ulica za javni promet zaradi varnosti zaprla. Da bo nova stolpna streha stala na celo trdni podlagi, se bodo kot temelj vzdale štiri 6'6 metrov dolge jako močne traverse. Stroški nove stolpne strehe iznašajo: Zidarsko delo z gradivom 8600 K, tesarsko delo z odrami toda brez stavbenega lesovja 6334 K 78 v, stabeno lesovje 3119 K 45 v, klparsko delo 3800 K, razna dela 1450 K, skupaj 23.304 K 23 v. Izvršitev celega skupnega dela se je izročilo tukajšnjemu tesarskemu mojstru Boštjanu Müllerju, ker je znan strokovnjak in da bi zaslužek imeli tukajšnji delavci in obrtniki.

po noči bila skoraj prehladila; obleko imata tako rahlo, da jih je po noči kar treslo od mraza in težko sta čakala toplega solnca. Skrivno sta ujela v svoje naročje par solnčnih žarkov, potem pa sta se povsila v tla iz strahu pred sodrugi. Regrat in revar stala sta molče ob stezi misleča si, če so drugi lahko brez solnca, zakaj midva ne? Ljudje zarote niso takoj zapazili, pač pa reve čebelice in pisani metuljčki. Na milijone medenih lončkov jim je sicer narava nudila vsak dan, treba je bilo le zleteti malo iz panja in povsod je bila miza pogrnjena. Zday so pa čebelice prihajale prazne domov, in doma jih je matica oštela: Kaj pa vaša lenoba, mar bomo pustili otroke gladu umreti? A čebelice niso bile krive, kajti odkar svet stoji, ni bilo take zarote, in niso znale si pomoči. Kako pa se je godilo zarotnicam? Seme, ki je bilo rastlo na rastlinah v prejšnji solnčni dobi, sadile so v temne senčne kraje. Rastlo je, a vse je bilo tako jetišno, vse rumeno, vse slabo! Nič moči, nič veselja, le jad in stradanje! In cvetje, ki se je zapiralo solncu, bilo je zaprto tudi čebelicam, ki so mu sicer v svojih žepih nosile rast; saj več, da čebelica s cvetnim prahom oplodi eno cvetlico z drugo. Minul je čas, odpadel je kinč, srčce pa je bilo prazno, tako da se je število rožic začelo zmanjševati. Trta se je bila obrnila strani od solnca, pračice, s katerimi se je bila poprej držala droga, so se posušile in reva je padla v prah. Svet je postal vel in rumen kakor v jeseni. Cvetlice so prihajale nezadovoljne, začele so godrnjati zoper jagned. Le ta je bil postal z drugimi vred bled in rumen kakor da bi imel veliki post.

a vendar se je ponašal: „Mar nismo zdaj lepše kot smo bile? Temno zeleno se lahko nosi vsakdo, vsaka kmečka roža lahko cvete rdeče kakor ogenj, mi smo zdaj postale finejše, oblačile se bomo kakor mestne gospodične, da bomo tanke in šibke in lice naših cvetlic naj bo blede in fino kakor obličje mestnih gosp. Ne godrnajte, ve norice, postale ste finejša, aristokratska bitja.“ In mnogo rastlin je bilo še za naprej na strani ošabnega jagneda. Mi nismo več neumne kakor so druge, zasijala je nova doba, svobodne smo in ne služimo več nikomur. Ljudje so pravili tisto leto, da bo slaba letina, da ne bo žita in ne krme. Upali so v bodoče boljših let, in niso se varali. Upor je trajal le čez leto. Ko je prišla pomlad, stal je jagned v sredi polja in niti gosenic ni bilo več v njegovem sicer tako ponosnem vrhu, posušil se je bil. Okrog njega pa je vse bujno rastlo: zelena trava, pisane rožice so obračale zopet k solncu svoj pogled, in solnce jih je grelo, jim je dajalo rast in moč. Čebelice in metuljčki pa so zopet hiteli od rože do rože, in kakor se fantje ob nedeljah vračajo veseli z maše, vračali so se čebelice v svoje panje.

Ali več, kaj je solnce človeškemu srcu? Vera v Boga! Le ta je moč, ki daje vsemu rast kakor daje solnčni svit vsemu svetu lepoto in življenje. Solnčnih žarkov ne moremo tehtati na tehtnici in ne moremo jih meriti na vatlje, ne moremo jih vsipati v sod. A oni polnijo viničarju vinske sode, oni dajo težo žitu in drugim pridelkom. Bog jih je storil tako fine, finejše kakor najfinejša svilena nit, ki jo prede spretna predica! Glej, tudi vera se ne da tehtati in ne me-

Velikovec. (Pobalinstvo.) Tukajšnji mestni pobalini so v noči od predzadnje sobote na nedeljo izvršili zoper našo „Narodno šolo“ zopet novo junaško delo. Polomili so pri železni ograji 13 drogov, skoz odprtino so se potem splazili na vrt in odlomljeno železnino položili kakor v zasme-hovanje v lepem redu po celem pragu pred glavnim vhomom. Škoda iznaša 13 K. Sploh lomi velikovška fakinaža železno šolsko ograjo že skoz dve leti, brez da bi orožniki mogli dotičnike zasačiti, in iznaša vsa škoda že okrog 80 K. Zday pa se je vendar posrečilo orožnikom in mestni policiji prave tičke zaslediti, ki so že priznali vso hudodelstvo, katero so počenjali skoz dve leti. Priznali so tudi, da so oni bili tisti, ki so po noči dne 23. maja t. l. o priliki državnozbornske ožje volitve polomili leseno ograjo okrog cestnega križa pri „Narodni šoli“. Tako se je vendar zgodilo tem ponočnem razgrajčem po znanem pregovoru: „Vrč gre tako dolgo k studencu, dokler se ne stere“. Orožniki so celo stvar naznali sodnji. O obravnavi bomo svoječasno poročali.

Velikovec. (Nemškutarija.) Velikovškega eksekutorja Tušnika, človeškega in živinskega „arcata“, poznate. Mož, pravijo, da ni napčen in nemiren. To mu pa kar nič ne pristoja, da se je sedaj na stara svoja leta vdinjal liberalcem in nemškutarjem, ko je dne 24. novembra po Šmarjeti ljudi navduševal za bauernvereine, s katerimi hoče perela nemškutarija naše kmete lotiti v svoje liberalne zanjke. Učitelji so botri. Tušnik, „arcata“ si; pa še tega ne veš, da za jetišne in umirajoče ni zdravila!

Šmarjeta pri Velikovcu. Velikovško izobraževalno društvo je priredilo za svoje šmarješke ude, katerih je lepo število, v nedeljo, dne 24. nov. poučen shod, ki je bil prav dobro obiskovan. V preprostih domačih besedah razlaga šentjurski g. župnik Poljanec društvena pravila. Podučuje nas, zakaj, kaj in kako moramo brati. Čitaj ne samo kratkočasne stvari, temveč tudi knjige in časnike gospodarske vsebine. Potem razlaga pomen varčevanja za mladino, in v drastičnih, zanimivih zgledih govori o največjem sovražniku našega ljudstva, o lahkomišljenosti in pijačevanju. Ravno tako zanimivo in podučljivo govori g. Bauman iz Velikovca o avstrijsko-ogrski nagodbi. Avstrijsko-ogrska nagodba je za marsikaterega študiranežga človeka težko razumljiva stvar. Pa g. govornik se je potrudil, in posrečilo se mu je, da so tudi bolj preprosti ljudje lahko spoznali senčno in solnčno stran nove nagodbe. Hvala mu! Ker tukaj društvo nima svojega sedeža, se je določilo, da se vsaki teden, oziroma vsakih 14 dni, razdeli med društvene ude pet številčk „Mira“ in deset „Našega Doma“. Naslovljenci naj skrbje, da časniki pridejo vsakemu udu v roke.

Trušnje pri Velikovcu. (Posojilnica.) Srečna občina in kraj, ki ima toliko skrbnih odrešenikov in zdravnikov kot Važenberg. Ker nekatere preveč žep in črevelj tišijo, v Velikovec k zdravniku je pa predaleč, smo dobili za našo občino, pravijo, da prepotrebno rajfajznovko-posojilnico. Da se ustanovi posojilnica, je prav, in šentjurski župnik vam ne bo metal polen pod noge, kakor so trdili liberalci. Boljše je, če ljudje,

riti in zanjo boš malo skupil, če jo pripelješ na semenj. A vera, nebeško solnce, to dela otroke čvrste na duši in telesu, krepkih rok in bistrega razuma bodo, če so vzrastli v verskem solncu. Ona ti dela počne pokorne, sosede prijazne, s sovražnikom te bo vera spoprijaznila, s prijateljem tesneje te združila. Vera ti bo dala plačilo za ves tvoj trud, kadar ti svet ne bo imel ničesar več nuditi kakor šest črevljev dolg hram na pokopališču. Ali poznaš ošabnost, ki se je proti temu solncu zarotila, ali poznaš sadove te zarote? Ali umeš, kako je neverni svet nespameten, kako sebe kaznuje? Kakor rožice svoja srca k solncu, tako mora človek svojo voljo obračati k Bogu in jo ukloniti božjim zapovedim:

„Moje igo je lahko in moja teža sladka“, dejal je nekoč naš Zveličar.

Mala loterija. V loterijo znosijo ljudje vsako leto 30 milijonov kron! Dobitka se izplača 16 milijonov, režija in gospodarstvo potrebuje malo čez 2 milijona kron. Država ima od te igre dobička 12 milijonov kron. Na Koroškem zastavijo ljudje 170.000 kron, na Kranjskem 500.000 kron, na Primorskem 1.320.000 kron. Primeroma nosijo Korošci malo denarja tja, a vsekako še vse preveč, ker plačujejo ogromen prostovoljen davek.

Slovinci, spominjajte se Velikovške šole!

posebej še mladina in posli, nosijo v posojilnico denar, kakor če ga zapravljajo po šnopsarijah, in naj bode potem posojilnica v nemških ali slovenskih rokah. Ker so pa v načelnstvu posojilnice možje „fortschrittlich“ in „tając gesindigt“ mišljenja (seveda je zraven tudi Pirker, ki se briga za vse, samo za svoje gospodarstvo ne), se je s tem pokazalo, da bindišarjev in črnih ne marajo. In kaj so rekli naši kmetje? Če imamo kdaj odveč denarja, ga bodemo nesli v velikovško slovensko posojilnico, če ga bodemo pa potrebovali, k Pirkerju ne bomo hodili. In naši krščanski kmetje že zategadelj ne zaupajo novim posojilničarjem, ker se pri posojilnici uraduje v nedeljo od 8. do 9. ure, ko se tukaj navadno vrši služba božja. Kaj takega pravijo pri nas, se iz verskega prepričanja norčevati. Ljudje božji! V nedeljo najprej k s v. maši, potem v posojilnico! Bogu kar je božjega! To še hvala Bogu tukaj držimo. Tako bodi! Kakor so v soboto, dne 23. nov. zvečer ob Nagelovi navzočnosti ustanovili liberalni bauerverein v Ovbrah, tako ga hočejo ustanoviti tudi pri nas. Okrepiti si hoče v velikovškem okraju liberalna nemškutarija svoje zelo lahko jetično bolno telo in dušico, ter uloviti naše kmete v svoje brezverske zanjke. A prepričalini na nastavljeni lim. Če tudi ste v liberalnem čani bodite, da vam naši ljudje ne pojdejo kot Važenbergu, čez nekoliko časa vam pravi: „Lieber Nace, rekvieskat in pace!“

Djekše. (Poroka.) Ob velikanski nedežbi gostov od vseh strani sta obhajala pri nas Filip Jandl p. d. Petnik v Hudem kraju in Marija Majerič, šivilja na Djekšah. Bila je v resnici lepa ljudska veselica, pri kateri nas je zraven pevcev izvrstno kratkočasil daleč znani šaljivec Jož. Kic-Štrufej na Djekšah. Šentjurski župnik gospod Poljanec je v prisrčnih besedah v imenu mnogostevilnih gostov napil iskreno zdravico ženinu in nevesti, da bi tudi v bodoče kakor dosedaj ostala zvesta sveti veri in slovenski materini besedi. Ko smo videli mladi par, se je mislil vsakateri, da bi le bilo med našim ljudstvom več takih poštenih mladeničev in deklet, kakor sta bila naš ženin in nevesta. Srečno ljudstvo, ki ima pošteno mladino.

Šmihel nad Pliberkom. (Kuga v perotnini.) Kaj presenetil je ženske zadnje nedeljo razglas tukajšnjega obč. sluge po božji službi, da razsaja kolera med kurami. Sploh med perotnino. Nekateri so se smejale, češ, da je to šala, pa vendar je resnica. Ta nalezljiva bolezen, „perotninska kolera“, se je zanesla semkaj iz Hrvaškega po purmanih, ki jih po več sto navkup priženejo. Dokaz temu: Kjer je prodajalec s purmani prenočil, in prišli ti z domačimi kurami v dotiko, so v teku par dneh kar vse kure poginile. Mislilo se je od začetka, da je kdo kuram nastavljal mišice, ali uradna komisija iz Velikovca z živinozdravnikom je konstatirala, da je to nalezljiva bolezen, kurja kolera, izvirajoča od hrvaških purmanov, ki so prišli s kurami v dotiko. Odredila se je desinfekcija proti nadaljnjem razvitju te bolezni, in tako se je odpomoglo, da ni še več kur poginilo kakor okoli 40. Strah pri ženskah za kure pa je tudi ponehal. Gospodinje, pazite torej pri nakupu perotnine.

Šmihel nad Pliberkom. (Razno.) Praznik sv. Katarine smo dne 25. nov. kakor navadno slovesno obhajali v prijazni cerkvi na lepem griču. Ljudstva se je nabralo zelo veliko iz cele Podjunske doline. Maše so bile štiri. — Med kuretino je prišla nalezljiva bolezen, takozvana perotninska kolera, in napravila že precej škode. Bolezen so zanesli sem s hrvaškimi purmani. — Umrl je minuli teden posestnik Martin Mlinar na Blatu, brat gospoda Al. Mlinarja, župnika v Ameriki. — Zdravnik g. dr. Höferer se preseli iz Pliberka za okr. zdravnika v Velikovec. Ogleddovanje mrličev v naši občini prevzame od njega g. tajnik Štangl.

Rinkole. (Lovske zgodbe.) Tudi pri nas se je zgodilo nekaj sličnega kakor v Črnečah, da je šel srnjak čez Dravo. Ko je bil lov, so prignali psi srnjaka na enega lovca, ko ta ustrelil, se obrne srnjak naravnost v Dravo, tam je bil led in žival je padla. Ta čas so prileteli psi in so ga prijeli. Naenkrat se je led vdrl in vse je bilo v vodi. Potem ko je bil rešen psov, je plaval na drugo stran in je tam poginil.

Rinkole. (Še nekaj lepšega.) Pretekli mesec je imel grof Thurn lov v Komlnu. Kmalu ko se je pričel lov, so začeli psi goniti eno srno, vse je pazilo, kje da pride, in res se je žival obrnila naravnost proti gonjaču J. P., ki je stal v neki goščavi. Naenkrat je telebnil srnjak v njega s tako silo, da se je kar prevrnil na tla. Potem ko je vstal in prišel k družbi pripovedati, so se vsi smejali na ves lovski glas. Sam je bil pa nevoljen in rekel, da ne gre več na grof Thurnov lov, ker ima preveč hudo zverino.

Prevalje. (Shod.) Mesečnega shoda našega delavskega društva v nedeljo, dne 17. novembra,

se je udeležilo lepo število društvenikov. Tajnik nam je v svojem govoru o vrednostnih papirjih, obligacijah itd. razjasnil, kje in kako se mora denar, če ga kdo ima, najvarnejše in najpametnejše naložiti. G. Krof vsemal je zborovalce k ljubezni do naše domovine, prekrasne Slovenije, in svaril pred njenimi najhujšimi sovražniki, nacionalnimi Nemci in soc. domokrati. Nato smo se še naslajali na zanimivih slikah sv. dežele, katere nam je g. Weinzerl iz Celovca jako spretno predstavljal s skioptikonom. Upamo, da nas prijazni gospod še večkrat poseti. Na svidenje v obilnem številu na prihodnji božičnici!

Borovlje. (Otroški vrtec.) Stavba za novi otroški vrtec stala je 24.800 K. Nemški šulverein dal je 8000 K, Südmarka 2000 K, Posojilnica v Borovljah 800 K, gg. Voigt in Rieger po 1000 K vsaki, komite (Kindergartenkränzchen) 638 K, drugod se je nabralo 3071 K, vkup 12.500 K. Polovico stavbenega kapitala je pa zavod še dolžen. Ne imeli bi nič proti temu, če nemški šulverein podpira Nemce, obžalujemo pa, če izpričuje in v brezznačajnost tira Slovence. Smešno je in vredno, da svet ve, kar vsenemški listi pišejo: „Nadučitelj Kusternigg pil je na zdravje Steinlechnerjevo, gđč. Perchautz pozdravila je goste v »švungvol«-govoru, potem so se zbrali gospodje in gospe v »Rosentalerhof«-u in bilo je dolgo še — zelo lušno! Nemci žele, da bi ta »deutsche Schutzburg« cvetela in rastla.“ K božiču dobe tudi bržkone vsi junaki te „šucburg“ svoje sablje in papirnate čake, da bodo trdnjavo branili, in če se kateremu kaj naravnega zgodi, lahko vsenemški časniki pišejo kako o nemstvu, ki je v nevarnosti.

Borovlje. (Nesreča.) Delavčeva žena Marija Sparovec je presejala pšenično ali boljše rečeno fižolovo moko, kajti v njej se je našel pravi ogrski fižol. Nekaj čez poltrugo leto star sinek ga hitro pobere in po otroče zanesse v usta. Še dve minuti ni trajalo in otrok se že zvija po tleh in z vso močjo lovi za sapo. V sapniku je imel fižol. Prestrašena mati hiti takoj k zdravniku dr. Berlinerju, ki ga skuša rešiti s tem, da fižol potisne globokješe. Še enkrat zakriči sirotek, potem pa nič več, tudi zarezal v sapnik pod fižolom ga ni več rešila. Vse ljudstvo se je žalostilo z obžalovanjem vrednimi stariši. Vsak pa se je mislil, odslej bom še bolj pazil na svoje otroke.

Podljubelj. Tisti gospod, ki že dalj časa drži zaprti izgubljeno podljubeljsko ovčico, je prijazno prošel, da jo izpusti in že zavoljo dolgega zapora spodobno nasičeno stira naprej.

Podljubelj. (Slovo.) Velikanska žalost je zavlada zadnji teden med našo mladino; jemala je namreč slovo od svojega nad vse ji priljubljenega učitelja, g. Ad. Hasa. Še doma se sirotki niso mogli pomiriti. Starišem pa tudi ni vseeno, da odhaja ta mirni, tihi, marljivi in prijazen vzgojitelj iz naše sredine in marsikdo se je že vprašal, kako to, da je ravno ta biser pravega učitelja moral podleči v znani neljubi aferi? Zakaj ravno g. Has? Škoda za njega, tako se lahko sliši pri vsakemu človeku, ki ima ali mladino ali pa je na drug način prišel z njim v dotiko. Dasiravno je Nemeč po prepričanju in — poklicu, je vendar vsakdo lahko z njim izhajal. Šola Sattendorf ob osojskem jezeru, kamor je prišel zdaj, si sme le čestitati k tako imenitni šolski moči kakor jo dobi v osebi v Podljubelju nepozabnega g. Hasa.

Kapla v Rožu. (Veselica.) Kakor sploh na Koroškem, je tudi pri nas navada, da prirejajo v predpustu nemčurji razne veselice ali „bale“. Naši nemčurji so pa menda že toliko bolj napredni, da predpusta niti dočakati več ne morejo, in so morali napraviti že dne 24. nov. pri „Zecu“ neki „Bauernkränzchen“. Da so premetili kmete, da so se veselice res udeležili, so namenili čisti dobiček ubožnim šolarjem, kar je sicer hvalevredno, če se bo denar res v ta namen porabil, a hvalevreden pa ni način pobiranja. Če so zasačili kakšnega plesalca, ki je plesal trikrat zaporedoma z isto plesalko, so ju prijeli in vlekli k „poroki“, kjer so se naravnost norčevali iz sv. zakramentov. Na dnevnem redu je bila tudi tatvina. Na „kmetskem venčku“ je bilo dovoljeno krasti. S tem so menda hoteli razglasiti, da je tatvina kmetska navada, saj še na nobeni drugi veselici niso uprizarili tatvino, zakaj torej ravno zdaj na takozvani „kmetski“? V slovenski kmetje pa iz tega lahko spoznate, kakšni prijatelji so vam nemčurji, pri volitvah se vam prilizujejo na vse mogoče načine, pri svojih javnih prireditvah se pa iz vas norčujejo in vas proglašajo tatovom. Vsak kmet, ki ima še količkaj ponosa, se bo obrnil s studom od njih.

Kapla v Rožu. (Nesreča na železnici.) Dne 26. nov. bi se bila prigodila na borovski železnici pri Liplah kmalu velika nesreča. Posestnik p. d. Stravgar v Kožentavri je vozil s svojim konjem v Kaplo. Zvečer se je šel malo

pokrepčat v gostilno, pustivši konja neprivezanega zunaj. Konju se je menda preneumno zdelo, čarkati na mrazu na gospodarja in je zato pobral kopita proti domu. Nesreča je pa hotela, da je šel ravno takrat čez železnico, ko je privozil vlak, ki je zgrabil in odtrgal zadnji del voza. Sreča v nesreči je bila, da ni prišel celi voz s konjem pod vlak, v katerem slučaju bi lahko vlak iz tira skočil, in ker je tam ravno precej visok nasip, bi gotovo ne bilo brez človeških žrtev. Konj je prišel nepoškodovan s prednjim koncem voza domov.

St. Jakob v Rožu. (Z voza padel.) Dne 27. nov. vozil je posestnik Iv. Rol voz sena. Pri Srejah padel je mož z voza in se tako hudo poškodoval, da so ga morali odpeljati v beljaško bolnišnico.

St. Jakob. (Ogenj.) Dne 28. nov. nastal je „na pošti“ ogenj. Hitro došle požarne brambe so ga pravočasno zadušile in tako obranile vso vas nesreče, ki bi bila lahko zelo velika.

Gozdanje. (Šola v službi volilne agitacije.) Predrznost nemško-nacionalne stranke presega vse meje. Ni zadosti, da se poslužuje nepolitičnega društva, požarne brambe, v dosego svojih namenov s tem, da prireja med tem, ko je v farni cerkvi služba božja, v zunanjih vaseh svoje vaje, kakor se je to zgodilo dne 3. nov. (kako se pa to strinja s geslom gasilnih društev: „Bogu v čast“? Upr. uređ.) ter lovi pri tej priložnosti volilce; ta stranka ima celo šolarje na razpolago, da razpošilja po njih pooblastila posestnicam v podpis. Tako nam je prišlo v roke pismo, katero je izročil učitelj šolarici, in sicer v šoli v dostavitev stranki. Pismo se glasi: „Sehr geehrte Frau N. N. Ich ersuche Sie höflichst, mir die Vollmacht für die Gemeindevahl zu unterschreiben. Achtungsvoll Lessiak“. Gosp. Palla, kaj praviš k temu?

Bače. (Nekaj o šoli.) Hvala vam lepa, velečenjeni gospod, za pojasnilo v zadnji številki „Mira“. — Poročamo vam, da se potegujemo že več let za svojo šolo, a ves trud in vse prošnje pri c. kr. okrajnem glavarstvu v Beljaku so bile zaman. Že zdaj hodi iz naše vasi več nego 40 otrok v Loško šolo, če pa pomislimo, da se poveča to število že zaradi večjega prometa vsled železnice in zaradi novega naseljevanja pri jezeru od dne do dne, mislimo, da ne zahtevamo preveč, če hočemo lastno šolo. Je naša pravica! Mi smo pripravljeni šolsko poslopje postaviti, zahtevamo le od c. kr. vlade, da nam prispe šolske moči. Od začetka bi zadostovalo, da bi postala šola podružnica, ali ko bi se vpeljal vsaj ekskurendo pouk. Gotovo bo mladi učitelj lažje prišel tudi pri slabem vremenu k nam, kakor da mora 50 otrok od doma preč in izostati ves dan v tuji vasi brez južine in brez vsega varstva. Tu imajo oni gospodje, ki se naglašajo sami pri vsaki priliki za „naprednjake“, najlepšo priliko pokazati, da so res vneti za blagor ljudstva v telesnem in duševnem oziru. Do sedaj tega še niso dokazali, mogoče jih sreča kmalu enkrat pamet?

Marija na Zili. (Pogreb vrle šolarice.) Na Katarinino, dne 25. nov., smo izročili materi zemlji ob navzočnosti šolske mladine in velike množice vernikov truplo pridne osem in polletne šolarice Lizke Schüttelkopf. Pred kratkim še močna in zdrava, je ležala na mrzli trati, pri čemer se je prehladila in je dobila bolezen na ledvicah. Zdjaj se raduje med angeli.

Gorje v Zilski dolini. (Rdeča agitacija.) Preteklo nedeljo je prišel socijalni demokrat Schatzmayer iz Beljaka za naš okraj postaviti svoje zaupne može. Ne boš, Jaka! Kmetje poznamo vas, rdeče ptičke, ki bi radi zobali pšenico, katero smo mi sejali, za plačilo nam pa dali breo po nosu. Kmeti nismo tako zabiti, da bi s prvim socijem, akoravno pride z dva metra dolgim rdečim „kravatnom“ v naš kraj, delili naše domačije, o katerih nam pričajo naše žuljave roke, da so naša last. Kmet ne sme in ne more nikdar biti socijalni demokrat!

Zahomec v Zilski dolini. („Korošec.“) Tukajšnji in sosednji Slovenci se nikakor ne strinjamo z izdajo lista „Korošec“. Zato tudi nihče nima pravice pozdravljati ta list v imenu rodoljubov Zilanov. Mi ostanemo tvoji, dragi naš „Mir“!

Šmohor. (Po zimi na Klek!) Poveljništvo 3. bataljona domobranske infanterije namerava napraviti po zimi marš na Klek in navzdol v Kals na Tirolskem. Poveljnik se je obrnil v tisti zadevi na vodnike domačine pri sv. Krvi. Ti so baje mnenja, da se zdaj že še pride, ali kaj, če med maršem nastane slabo vreme, kdo pa bo po tistih strminah v burji in snegu iskal poti?

Zahtevajte po vseh gostilnah „Mir“!

Iskrena prošnja.

Sv. božični praznik, praznik ljubezni se približuje. Kateri verni kristjan se ne spominja z gorkim sočutjem v jaslicah v zimskem mrazu ležečega božjega deteta! In to božje dete je pozneje imenovalo vse reveže in trpine svoje brate. Večina 214 našo „Narodno šolo“ obiskujočih otrok so otroci ubogih staršev, ki za približajočo se zimo nujno potrebujejo obuvala in tople obleke. Vdano podpisano šolsko vodstvo namerava tudi letos, in sicer na kvatrnno sredo, dne 18. grudna t. l., v korist ubogih naših šolskih otrok napraviti slavnostno božičnico. V ta namen se obrača do vseh slovenskih rodoljubov in rodoljubkinj z iskreno prošnjo, da blagovolijo mu tudi letos poslati obilnih darov v blagu, posebno pa v denarju. Ker pa je čas do božične slavnosti že zelo kratek in imajo č. šolske sestre z nakupom in razvrstitvijo božičnih daril silno veliko posla, tedaj usoja se vdano podpisano šolsko vodstvo še ponižno prošnjo dodati, da naj bi se darovi blagovolili mu prav kmalu poslati. Za vso dobrotljivost se že v naprej presrečno zahvaljujemo.

V Št. Rupertu pri Velikovu, dne 18. listopada 1907.

Vodstvo „Narodne šole“.

Duhovniške vesti.

Na župnijo Timenica je prezentiran gosp. župnik Štefan Sakelšek v Visoki Bistrici. — Monsignorjem je imenovan g. dekan A. Walder v Wolfsbergu.

Društveno gibanje.

Celovec. Slovensko kršč.-soc. delavsko društvo ima svoje redno mesečno zborovanje v nedeljo 8. decembra ob 1/2 5. uri popoldne v prostorih gostilne pri „Zlatem studencu“, Lidmanskega ulice. Kot govornika nastopita gg. dr. J. Arnejc in konzulent društva. Slednji bo nadaljeval svoje poročilo o Makedoniji in Grški. K obilni udeležbi vabi odbor.

Št. Jakob v Rožu. V nedeljo 15. dec. je v „Narodnem domu“ zgoraj v društvenih prostorih sestanek izobraževalnega društva. Pripravljeno je nekaj zelo zanimivega, pridite torej v obilnem številu. Začetek točno ob 4. uri popoldne. Čakalo se ne bode.

Velikovec. Društvo „Lipa“ priredi dne 8. decembra v „Narodnem domu“ v Velikovu ob pol štirih popoldne svoje mesečno zborovanje. Govor bo o feldmaršalu Radeckiju. Z zborovanjem v zvezi bo tudi „Miklavžev večer“, ki bo zborovalcem v zabavo. Prišel bo „Miklavž“ in morebiti še tudi kdo drugi. K obilni udeležbi vabi odbor.

Doberlvas. Izobraževalno društvo priredi na praznik brezmadežnega spočetja device Marije, dne 8. dec., popoldne po blagoslovu svoj mesečni shod s govori, petjem in tamburanjem. K obilni udeležbi vabi odbor.

Šmihel nad Pliberkom. Izobraževalno društvo priredi v nedeljo, dne 15. decembra 1907, popoldne po blagoslovu v prostorih posojilnične hiše svoje zborovanje z govori in petjem. Vsi udje se vljudno vabijo ter naj pripeljejo še s seboj novih, da pristopijo. Odbor.

Vovbre. „Kršč. soc. ljudsko društvo priredi dne 13. decembra 1907, t. j. na dan sv. Lucije, ob 1. uri popoldne, pri Primožu na Vovberskih Rutah, svoje mesečno zborovanje. Opozorijo se posebno udi iz vovberskih in klosterskih gor, da se zborovanja udeležijo. Odbor.

Vovbre. „Kršč. ljudsko društvo za Vovbre, Št. Štefan in okolico“ je imenovalo čast. gospoda dr. Janko Arnejca, župnika v Žrelcu, svojim častnim članom.

Št. Štefan. Vovbersko izobraževalno društvo je priredilo svoje mesečno zborovanje dne 1. decembra 1907 pri nas v Št. Štefanu. O jako lepi udeležbi zavednega kmetskega ljudstva je govoril č. g. katehet Bauman iz Velikoveca o francoski revoluciji. Razumljiv, stvaren in navdušen govor je napravil najboljši vtis na zborovalce. Kot drugi govornik domači g. župnik Rup. Rotter je nato jako poučljivo govoril o slabem vplivu alkohola. Nato je privandral večni jud, ki je s svojim prodajanjem in pripovedanjem napravil največ smeha in hrupa. Potem smo gle-

dali skioptične predstave iz južnih dežel. Zborovanje se je končalo v najboljšo zadovoljnost zborovalcev.

Šolske stvari.

Premeščevanje učiteljev. Nadučitelj Pačiska pride iz Pisvega v Čanjče, podučitelj Ivan Feinig iz Zgornjih Libuč v Tunel, R. Frühling iz Dholice v Anabihl, Maks Wollig iz Rangersdorfa v Domačale, Hubert Winkler iz Domačal v Bleiberg, podučiteljica Marija Mačič pride iz Patergasen v Podljubelj, Kat. Vertot iz Aschberga na Dholico. — Nameščavajo se gospodje po šolah na Slovenskem, in izmed vseh je menda g. Feinig edini Slovenec.

Učiteljsko mesto v Št. Petru na Vašinjah. Služba učitelja ali učiteljice je razpisana za Šent-Peter pri Velikovu. Šola je „utrakvistična“, razpis pa ne omenja nič, da bi morala učna moč znati slovenski! Občina, ki je v slovenskih rokah, naj se pobriga, da ji okrajni šolski svet ne pošlje koga, ki otrok ne ume in otroci njega ne.

V a b i l o

dvanaajsti slavnostni božičnici

ki se priredi

v „Narodni šoli“
družbe sv. Cirila in Metoda
v Št. Rupertu pri Velikovu
na kvatrnno sredo dne 18. grudna 1907.

ob 2. uri popoldne.

Spored:

1. Petje: »Božična.«
2. Deklamacije:
 - a) »Pozdrav.« (Koh Katica in Samič Aleš.)
 - b) »Pridi, Božič!« (Grubelnik Angela in Lipnik Lenica.)
 - c) »Novoletna.« (Gril Micika in Schweiger Anica.)
3. Petje: »Moja domovina.« (Laharnarjeva.)
4. Igra: »Sv. Aleš, skrivi biser.« Spisal kardinal Wiseman. (Predstavlja 14 dečkov.) — Vmes petje: »Venec narodnih pesmi.« (Ferjančičev.)
5. Spevigr: »Na trgu.« Gospodinjska igra. (Upriporijo samo dekleta.)
6. Razdelitev božičnih daril.

K obilni udeležbi vabi častite rodoljube in prijatelje slovenske mladine

vodstvo „Narodne šole“.

Narodne stvari.

Blažena nemščina. Znano je, da si celovski Nemci prizadevajo z vso silo, spraviti v rabo nova umetna ali nenmetna imena mesto starih slovenskih. Doslej se je to delalo na Koroškem, zdaj pa začenjajo tudi že na Kranjskem. „Slovenec“ piše iz Jesenic: Tablo z napisom „Kahlkogel Hütte“ je postavilo nemško planinsko društvo ob cesti k Sv. Križu. Kol s tem napisom je zabit na tovarniškem svetu. Živa duša v okolici ne pravi naši Golici „Kahlkogel“. To ime še ni bilo na zemljevidu Kranjske dežele. Nemci ga hočejo spraviti na vsak način. Predrznost Nemcev ne pozna nobenih mej. Lepo slovensko Savo so prekrstili v Assling-Hütte in sedaj Golico v Kahlkogel. Tako hočejo z vso silo ponemčiti naše kraje. Morebiti se pa vendar najde kdo, ki bo spravil ta Kahl-Kogel-Kohl-Kagel oslarijo tja, kamor sliši.

Grafenauerjev podpis. Grafenauer je bil z drugimi poslanci podpisal, predno je še vstopil v „Slovenski klub“, neki nujni predlog Hlibovickega. Ta predlog se je pozneje rabil v obrskrijske namene, za kar pa od Grafenauerja ni bil podpisan, in g. Grafenauer tudi tega podpisa odslej ne vzdržuje, zato liberalni časopisi nimajo pravice, zlorabiti imena našega poslanca.

Državni zbor.

Državni zbor obravnava nujni predlog brezverskega češkega profesorja Masaryka, ki hoče, da država brani brezverske univerze proti katoliškim politikom. Masaryka je grozovito zdelal katolik grof Sternberg. „Masarykov predlog je frivolon (drzen), on ponavlja le, kar ta profesor že trideset let govori. Dr. Lueger hotel je univerze rešiti iz oblasti židovske kapitalistične bande in osvoboditi jih avstrijskemu ljudstvu. Masaryk je rekel, da so univerze socialno konservativne; ali ne ve, kaj govori, ali se je vedoma zlagal? Če pogledamo ljudi, ki prihajajo z univerz, vidimo, da so visoke šole vzgojile pre-

tirano narodno in veri sovražno mladino. Veda ni to, kar smatra Masaryk za vedo in da profesor sploh ni zmožen storiti kaj, da se reformira katoliška cerkev. Pravil nam je na pr., da Janez iz Nepomuka nikdar ni živel. Na vsaki stezi ima ta svetnik svoj spomenik — in vendar se drzne profesor reči, da ni živel! Ravno ta profesor nam kaže, kako nevarno je, če se mora izročiti mladina ljudem, ki ji oznanjujejo mesto vede laži. Vsled proforskih klik na univerzah je veda v Avstriji propadla, in profesorji plešejo okoli uredništva lista „Neue fr. Presse“ (t. j. okoli židov in židovskega zlata).“

Grafenauer v državnem zboru.

G. Grafenauer je v nagodbenem odseku trikrat nastopil. Odsekovi člani so občudovali njegov nastop. Zlasti ko je petek zvečer v zadnji seji govoril o davčni politiki, so mu s posebno vnemo pritrdjevali pristasi raznih strank. Čehi in Lahiso ga prosili, naj jim izroči dosloven govor, da ga priobčijo. Poročevalec Pergelt je izrecno odobril njegove trditve, dr. Lecher jih je pohvalil, Wittek, Fink in drugi so mu čestitali, celo dr. Ellenbogen je bil izredno zadovoljen. Kako žalostno je, da ljudstvo, kjer vladajo liberalci, ne gleda na sposobnost poslančev, da voli vsakega osla — če je le liberalen. Takih zgledov je Koroška vsa polna, tudi liberalni Slovenci gledali so ves čas le, da je bil poslanec liberalec, drugo jim je bilo vse eno. Slovenci podjunske doline so lahko ponosni na Grafenauerja. Da je kdo poslanec, še ni dosti, da je imel tasta bogatina, da se je priženil k bogati hiši — imeti mora pravi razum in pravo srce.

Gospodarske stvari.

Živinske bolezni in živinski promet z Ogrsko.

V nagodbenem odseku poročal je dne 22. novembra ministerjalni svetnik Binder o živinskih boleznih sledeče: Pogodba z Ogrsko iz l. 1899 je bila pomanjkljiva. Zato se je zgodilo, da se je še l. 1902 svinjska kuga zanesla v 400 slučajih v naše dežele; pazilo se je in l. 1906 je bilo le še 74 slučajev. Ti nevarnosti se je opomoglo s tem, da se bo v bodoče drugače ravnalo s plemno živino in drugače s pitano. Kuga se vlači sem s plemnimi svinjami in pri uvažanju teh se mora gledati, da ne pride z njimi kuga. Nova pogodba določuje, da če nastane kje na Ogrskem živinska kuga, ima Avstrija pravico, omejiti, ali sploh prepovedati uvažanje goveje živine, svinj ali živalskega surovega blaga (kož, kosti, dlake in dr.).

Kar se tiče pljučne kuge, je določeno, da se mora takoj uničiti vsa živina, ki se sumi, da je za to kugo obolela. Svinjske kuge ne bo več čez mejo, če se ne bo uvaževalo plemnih svinj; tudi proti kugi na gobcih in parkljih naša živina zdaj ni bila dosti zavarovana. Nova pogodba ima določbo, da mora biti na ogrskih trgih kupljena živina posebej zaznamovana, tako da vsak ve, odkod je žival. Če bi na Ogrskem kje nastala kuga na parkljih in gobcih, opozorila bi naša vlada Ogrsko, da se izvažanje živine za dotični kraj prepove. Ogrska vlada tudi sama spoznava, da ne sme pustiti izvažati okužene živine, če noče izgubiti svoje odjemalce v Avstriji in Nemčiji. Avstrija je tudi opravičena poslati veterinarske izvedence kamorkoli na Ogrsko, brez prejšnjega obvestila, da se na licu mesta informirajo. Imeli smo v letih 1899 do 1907 dva taka izvedenca na Ogrskem in njuno delovanje bilo je uspešno. Če bo treba več izvedencev, poslalo se jih bo več in ne bo lahko mogoče voziti bolno živino čez mejo.

Nagodba določuje, da se mora živina, ki se pri nas spozna kot okužena, ali takoj nazaj poslati, ali pa v bližnji klavnici zaklati. In če bi se poslalo kaj okužene živine nazaj, se bo takoj zaprla meja, kar je za izvažajočo deželo čuten udarec. In izvoz se bo zaprl ne le za okraj, odkoder je prišla bolna živina, marveč tudi na vse sosedne kraje, ki niso nad 10 kilometrov od okuženega kraja oddaljeni.

Tako se zapira za promet 200 do 400 kvadratnih kilometrov dežele. Doslej so se živinorejci pritoževali, da se ne izve pravočasno, če je kje na Ogrskem kakšna živinska bolezen. Najprej mine nekaj časa, preden ogrska vlada objavi izkaže živinskih bolezni, potem se mora zopet čakati, da dotični podatki pridejo v roke kmetijskim uradom in uradnim osebam. Zato se je terjalo, da naj obe vladi naznanjajo bolezni takoj neposredno oblastim prve instance (okrajnim glavarstvom) in živinozdravnikom.

Nova pogodba Avstrijo popolnoma varuje živinskih nalezljivih bolezni.

Za Galicijo so se napravile posebne določbe, primerne geografični legi. Galicija je ži-

vinskimi boleznimi posebno izpostavljena in izvaža veliko živine. In da bo mogla Galicija svojo živino in svinje vedno izvažati, treba je zanj posebnih veterinarskih določb. Izvažanje pitanih svinj se je Galiciji zdaj prosto dovolilo, izvažanje plemenskih svinj pa ostane omejeno. Kakor hitro pa ne bo več nevarnosti, se bo dala prometu popolna prostost.

Dragi kruh.

Socijalna demokracija napravila je v državnem zboru zadnje dni velik polom zavoljo draginje; hotela je, da se drž. zbor pred vsem peča z vprašanjem, kako se naj znižajo cene živil.

Leta 1906 se je colnina pri pšenici zvišala na K 7.50, pri rži na K 7 za 100 kgr. Hotelo se je z zvišano colnino vsaj nekoliko pomagati obupno slabi žitni ceni tedanje dobe. Colnina se je zvišala 1. marca, ali dne 10. novembra veljala je pšenica na dunajski borzi le K 7.7, rž K 6.65. In aprila meseca 1907 pšenica K 8.47, rž K 7.38. Ko pa v jeseni ni bilo dosti žita, se je cena morala povzdigniti na K 12.5 za pšenico, na K 12 pri rži.

Te cene niso nove. L. 1879 stala je pšenica na K 13.20, rž K 12.50, l. 1880 pšenica K 15.50, rž K 11.30, l. 1882 prišla je konkurenca Amerike, ki bi bila naše posestnike kmalu uničila. Hvala Bogu, bo te konkurence morebiti v par letih konec.

Drago meso.

V večjih mestih toži ljudstvo, da je meso predrago. Na Dunaju je občina napravila veliko mestno tržno prodajalno za meso (Grossmarkthalle). Meso stane

v občinski tržni prodajalni:	pri mesarjih:
goveje meso, sprednje 32—108 vin.	120—168 "
" " zadnje 64—140 "	152—200 "
telečje 89—140 "	140—200 "
ovčje 89—140 "	120—160 "
svinjsko 92—152 "	120—200 "

Ako je že občina poskrbela za trg, ki nudi mesa po pošteni nizki ceni, naj bi konzumetje sami tudi poskrbeli, da se jim po nadrobni prodaji blago ne podraži za 50%, kar bi se lahko zgodilo s skupnim nakupovanjem, ker občinska prodajalna mesa ne seka na drobne kose. Dunajski občini se očita, da tega ne stori ona, ali mesarji so tukaj in občinski zastop se mora tudi na nje ozirati.

Razne stvari.

XXXVIII. državna loterija za civilne dobrodelne namene tostranske državne polovice. Dne 19. decembra 1907 se vrši srečkanje XXXVIII. državne loterije za civilne dobrodelne namene tostranske državne polovice. Ta obilno obdarjena loterija ponuja deležnikom jako dobre nade. Svota dobička znaša K 512.980. Dobitkov je 18.389, med njimi eden glavni dobiček z 200.000 K, ter drugi s 40.000, 20.000 K itd., ki se plačajo vsi v gotovini. — Čisti dobiček se bo uporabil za podporo dobrodelnih in občekoristnih zavodov. — Srečke po 4 K se dobijo v tobačnih prodajalnicah, menjalnicah, pri poštnih, davčnih uradih itd.

Kako odgovorja dr. Lueger. V dunajškem občinskem svetu je interpeliral župana svetnik Winarski, zakaj je pozdravil katoliški shod. Dr. Lueger mu je med drugim krepko zasolil: „Jaz nisem rekel, da pozdravim gospode v imenu Winarskega, ampak v imenu prebivalstva, ki je po večini katoliško. Pozdravljal sem že bogve koliko najrazličnejših priredb, a še nikoli se ni Winarski spotal nad tem, samo sedaj, ko so se zbrali katoličani.“ — Židovski profesorji se vojskujejo od katoliškega shoda sem proti Luegerju po časopisju. Na banketu, ki ga je priredila kršč.-socijalna stranka na čast ministru Gessmannu, se je dr. Lueger v svojem govoru spomnil tudi teh bojeviteh profesorjev, ter rekel: „Toliko sem že storil za občni blagor, da lahko prenesem kritiko javnosti. Prav nič se ne brigam za sodbo ljudi, ki nimajo niti za svobodno znanost, niti za kaj drugega kakšnih zaslug.“

Postrežba bolnikom. V nižjeavstrijskem deželnem zboru predlagal je bil poslanec Weisskirchner, da se na deželne stroške uredi domača postrežba bolnikom. V bolnišnicah dostikrat ni prostora, ali nekateri nočejo in ne morejo tja, zato se bo skrbelo, da bolniki dobe na dan izkušeno in vajeno postrežbo. Taka domača strežnica bo na pr. v družinah, kjer je mati obolela, za nekaj časa tudi dom oskrbovala, kuhala, gledala na otroke in dr. Deželni zbor je ta lepi predlog sprejel in ustanovil v Laudon-ulici št. 14 središče za domačo bolniško postrežbo. Tako postrežbo sicer sprejemajo „Križarske sestre“ (Kreuzschwestern), v nekaterih krajih tudi usmiljeni bratje. Semtertja jo opravljajo

tudi dekliške Marijine družbe. Marijina družba v Kazazah že leta sem opravlja službo usmiljenega Samarijana, bilo bi lepo, če bi dekleta tudi drugod posnemale lepi zgled.

Sladkor bo cenejši. Finančni minister je izjavil, da je volje, nekoliko popustiti pri sladkornem davku. Po novi nagodbi Avstrija v ti stvari lahko samostojno nastopa. Davek se bo takoj znižal od 38 na 34 K pri 100 kg, potem v treh letih za 4, in v šestih letih še za 4 K. Tako da se bo davek znižal v šestih letih za 12 K. Kršč.-socijalna stranka želi, da se davek takoj zniža za 8 K, in pozneje za 4 K, češki radikali predlagajo znižati ga takoj za 18 K, od 38 na 20. Svoječas se je reklo, da finančni erar hoče iz sladkorja le 100 milijonov K davka, in če bi bil donesek večji, da ga bo popustila. Sladkor pa nese zdaj 135 milijonov K, zato je prav, da se finančnega ministra opominja na dano obljubo.

Vseučilišča. Ker je Lueger na katoliškem shodu grajal, da je izmed 8 imenovanih vseučilišnih profesorjev 7 židov, in da se na univerzi jemlje mladini vera in ljubezen do domovine, so dotični profesorčki in rektorčki jezni kakor gadil Gospodje kriče zdaj, da mora veda ostati — prosta, prosta pa jim je tista veda, ki se z vsemi mogočimi hipotezami in — lažmi zaletava v katoliško vero. Razmere na univerzah so gnile do skrajne mere. Skrajni čas je, da se napravi red in da se posveti dotičnim profesorjem pošteno. Oni naj uče, kar je resnica, a ne kar se jim poljubi.

Pismo Slovenca iz Brazilije. „Pišite mi, ali ste denar dobili? Poslal sem ga tajno, ker ga tukaj poštar noče prevzeti, rekel mi je, da ima s tem le banka posel. Banka je pa v mestu štiri postaje daleč. Rekomandirat si denarja nisem upal, ker bi si poštar, ki poprej denarja ni sprejel, bil domislil, da je denar notri. Malo vam dam znati, kako je tukaj. Enako, kot je bilo v Avstriji, dokler je bilo dosti vina in se je drago prodajalo, imel je posestnik denarja in je delavce dobro plačeval. Tukaj posestnik prodaja kavo in tudi lahko plačuje delo. Hlapec, ki ima konje ali vole oskrbovati, dobi 65 milrejsov na mesec (84 kron), delavec na dan 2 milrejseja (26 kron). Če se pa vzame okopavanje kave načrez, dobi za 1000 kavinih dreves 20 milrejsov. Hišo, drva, zemljo za koruzo imamo zastonj, tudi fižol sadimo in riž. Vinska trta jako rodi, a nikdo se ne briga zanjo, vse sadi le kavo. Jaz sem v ti hiši že 5 let in sem nasadil okrog hiše limone, pomaranče in trsje, vse zdaj že rodi; cela hiša je z drevjem obraščena. V vrtu imamo vse leto solato, zelje in drugo sočivje. Kavno pričnemo obirati 15. junija, in to delo traja 4 mesece. Pri tem dela vse, tudi ženske in otroci, in ena družina obere do 400 hektarjev in še več.“

Pravica na Ogrskem. Ogrji so napravili postavbo, ki omogočuje tožbe proti vsakemu, ki „hujska proti Ogrom“. Kaj pa lahko kakšen človek s „hujskanjem“ razumi, samo Bog ve. Neki Jul. Šlehta je bil obsojen na eno leto zapora in 1200 K kazni, ker je v nekem časniku pisal zoper Ogre. Bivši poslanec in odvetnik dr. Valaška je bil enako obsojen na leto zapora in 1000 K, ker je bil baje hujskal proti Mažarom. Državni pravdnik je pred sodiščem celo terjal, da se obtožencu odvzame advokatura. Take razmere zavladajo povsod, kjer je sveta le še volja večine. Žalostno je, da se Ogrom vse pripusti in da tam nikdo ne brani več narodnih manjšin.

Ponemčevanje. Prusi hočejo po sili Poljake ponemčiti. Državnemu zboru se bo letos predložil načrt, ki dovoljuje 400 milijonov mark v svete nemškonarodne namene.

Ukraden denar. Francoski prostozidarji so javnosti vedno računali, kako neizmerno veliko imajo redovi premoženja. S tem so pridobili slepo ljudstvo za svoje postavne predloge. Ljudje so mislili, da se bo v samostanih našlo na milijarde denarja, ki se bo potem razdelil med reveže. Redovniki in redovnice so izgnani — denarja pa ni ostalo nič. Ljudje sedaj povprašujejo: Kje so milijarde? Ko se je likvidiralo cerkveno premoženje, vrgli so se nanj razni notarji, špekulantje in vsa jata uradnikov — in ostalo ni nič. Za marko kartuzijancev, ki so izdelovali posebno fin liker, je država imela ponudbo 3 milijone frankov, prodali so jo pa za 501.000 frankov. Z ukradenim denarjem so hoteli gospodariti, a denar je izginil, kakor kafra.

Zlo prorokovanje. Ravnatelj florentinske zvezdarne, signor Alfani, izjavlja, da bodo solnčne pege, ki so po njegovih mislih dvanajstkrat tolike kakor zemlja, in ki utegnejo sredi novembra meseca doseči solnčni poldnevnik, bržkone povzročile močna magnetična motenja, katerim bodo sledili viharji, povodnji, ognjeniški izbruhi in potresi. Ker so se Alfanijeva prorokovanja vselej

uresničila, zato vzbujajo vsepovsod veliko pozornost.

45.000 delavcev v Amerki odslovljenih. V kraju Pittsburgje pomanjkanje denarja zelo občutno. Nič manj nego 45.000 delavcev je bilo odslovljenih v dveh tednih in videti je, kakor da bode temu sledilo še istotoliko. Trust za jeklo je odslovil 20.000 zaposlencev, Westinghouse-družba 10.000, Pressed Steel Company 5000, H. C. Frick Company in Pittsburg Coal Co. po 2500, Jones & Langhlin Steel Company in razne železniške družbe po 1000 in manjše tovarne skupaj 3000. Zato hitijo delavci domov. Povračanje italijanskih, grških, slovaških in drugih delavcev iz južne Evrope v njihove odnosne domovine postaja tako ogromno, da brodarstvene družbe nimajo dovolj parnikov na razpolago v prevažanje vseh domotnih inozemcev. Prvi novembrski teden se je sicer povračanje vedno šele začelo, in že je 102.677 več medkrovnih potnikov zapustilo Novi Jork na poti domov, nego isto dobo prejšnjega leta. V II. razredu se je doslej odpeljalo 14.252 oseb proti 6729 v lanskem letu v južno Evropo. Sedanja finančna kriza in ogromno odslovljanje delavcev ima pač mnogo opraviti s tem povračanjem južneevropskih delavskih družin.

V Črnigori so zasačili zarotnike, ki so hoteli odstraniti dinastijo Petrovič-Njegoš. Atentat se je bil pripravil v Belgradu, odkoder so bile poslane bombe. Prijeli so nekega Rajkoviča, ki je bil določen, da napad izvrši, ki je tudi že vse obstal. Zarote se je udeleževal tudi voditelj črnogorskih emigrantov v Belgradu Čufalič. Udeležena je tudi črnogorska akademična mladina v Belgradu, ki je poslala v Črnogoro dijaka Vojvodiča in par drugih dijakov. A študente je kotorska policija zaprla in tudi Vojvodiča so ujeli, preden je mogel pobegniti v Italijo.

Revolucija. Na Portugalskem se je pričelo med vojaki uporno gibanje. Vrše se aretacije v velikem obsegu. Veliko razburjenje je povzročila novica, da je kralj pregnal prestolonaslednika Filipa na grad Villa Vicosa, ker mu je poslednji očital tiransko politiko. Skoraj vse stranke so sklenile priklopiti se republikancem. V zadnjih dneh so ustavili izdajo 10 časopisov in sistirali obstoj 21 političnih društev.

Izkaz darov za stavbeni sklad „Učiteljskega doma“.

Sv. Ožbolt na Jezerskem: Poverjenik: Franjo Šenk. Darovali so po 4 K: Iv. Lubej, župnik; Veršek Luka, župnik v pok.; 3 K Jurij Senk; po 2 K: Ig. Muri, Roblek Peter, Virnik Fr., Muri Fr.; Šenk Fr., bogoslovec; Virnik Apol.; Šenk Jos. 1 K 60 vin.; po 1 K: Šenk Mar., Šenk Zvezdoslava, Šenk Mat.; Sestri Marija in Marta 94 vin.; po 50 vin.: Roblek Neža, Roblek Mica; Šenk Berta 40 vin. Skupaj 29 K 94 vin.

Pliberk. Poverjenik: Krof Jož. Kolenik Jan. 2 K, Krof Jož. 1 K 50 vin.; po 1 K: Hartman Mat., Breznik Mat., Mučilnik Ant., Reš Fr., Krof Mar., Podhovnik Jož.; po 50 vin.: Pikolo Mart., Krof Tom.; po 40 vin.: Raidl Fr., Danjel Zdravko; po 30 vin. Rajdl Aleš, Krof Helena, Hren Marija. Skupaj 18 K 20 vin.

Škocijan v Podjuni. Poverjenik: Vunček P. Po 1 K: Vunček Per., Picej Micka, Hehl Mar., Picej M., Peteln Karol, Ražun Miha, Povoden Peter; Zbirka narodnih mladen 70 vin.; po 40 vin.: Dobnik Jož., Prajnik Micika, Haucman Eliza, Haucman Fr., st.; po 20 vin.: Picej Jož., Picej Ana, Halej Hel., Toplič Peter, Pirovo Boštjan, Picej Jan. ml.; po 20 vin.: Boltžar Barba, Haucman Franc ml., Toplič Lojza, Vunček Neža. Skupaj 11 K 90 vin.

Skočidol. Poverjenik: Špicer Rado, Schiller Janko. Po 1 K: Heber Mar., Špicer Rado, Marković Mar., Raihman Fr., Schiller Ivana, Šervicelj Liza, Vošpernik Mat., Galob Urša, Heber Urban, Rajhman Jož., Neimenovan; po 60 vin.: Oprisnik Jurij, Schiller Herman, Špicer Marjeta, Špicer Janez; nabrano 50 vin.; po 40 vin.: Ambrož Jožef, Lipič Jan., Birger Šimen; po 20 vin.: Heber Micka, Vočič Jože, Tašver Jan., Lesnik Beti, Manuc Franc, Kunstl Blaž, Fugger Jan., Šervicelj Fr., Špicer Mar., Kulnik Val., Florjancič Tom., Volavčnik Tone, Falle Balant, Falle Valentin, Falle Jož., Falle Ciril, Falle Micka, Falle Franc, Falle Fil. Skupaj 19 K 80 vin.

St. Lenart pri sedmih studencih. Poverjenik Wutti Matija. Wutti Mat. 8 K, Einspieler Gregor 5 K, Bergman Franc 2 K, Geiler Ivan 2 K; po 1 K: Truppe G. Oprisnik Pavel, Pfeifer J. Skupaj 20 K.

Priden učenec,

kateri se more mizarstva in tesarstva naučiti, se sprejme. — Več pove Tomaž Wurzer, tesar-ski mojster, Vrba ob jezeru.

Na prodaj je malo posestvo,

ki meri 25 oralov (johov). Črnega lesa je 8 oralov, trdega 7, travnikov 1½ oralov, pohišstvo v dobrem stanu, voda pri hiši. Cena je 6400 kron. Naslov: Verine, v Malih Djekšah, pošta Ruda pri Velikovcu.

Tiskarna družbe sv. Mohorja

se v ljudo priporoča za natiskovanje vizitnic pismenih zavrtkov itd. po najnižjih cenah.

Služba organista in cerkovnika

v Št. Lenartu pri sedmih studencih se odda z novim letom 1908. Letnih dohodkov je 650 do 750 kron in prosto stanovanje. Prošnje, podprte s spričevalom npravnosti in sposobnosti od domačega župnijskega urada naj se pošljejo: Župnijskemu uradu v Št. Lenartu pri sedmih studencih, pošta Riegersdorf-Rekarjaves, Koroško. **Fr. Bergman**, župnik.

Lovske puške

vseh sestav, priznано delo prve vrste, z najboljšim strelnim učinkom, priporoča

Prva borovska tovarna orožja

Peter Wernig,

c. in kr. dvorni založnik v Borovljah, Koroško. Ceniki brezplačno in poštne prosto.

Sanatogen

Od več kot 5000 profesorjev in zdravnikov vseh kulturnih dežel sijajno priznan kot najuspešnejše krepično in oživljajoče sredstvo.

**Krepi telo.
Jači živce.**

Dobiva se v lekarnah in drogerijah. (Brošure zastoj in poštne prosto po **Bauer in dr.**, Berlin SW 48. Glavno zastopstvo: **C. Brady**, Dunaj, I., Fleischmarkt 1.

Prva največja tvrdka te stroke

priporoča svoje modno in manufakturno blago po cenah brez konkurence na drobno in na debelo. Zaradi velike zaloge ostanejo stare cene, akoravno je blago veliko dražje postalo in so se po vseh krajih cene zelo podražile.

Vsi uslužbenci znajo slovenski.

Anton Renko, lastnik trgovine.

Celovec, Novi trg, vogel Kramarjeve ulice, pri „detelji“ (Kleblatti).

Prva kranjska pošiljateljjska trgovina

R. Miklauc, Ljubljana

priporoča

tovarniško zalogo blaga za moške in ženske obleke.

Vzorci na zahtevo poštne prosto.

Tvrdka obstoji blizu 40 let.

Pošilja se zanesljivo dobro blago.

Postavno zavarovano. Vsako ponarejanje kaznivo!

Edino pristen je Thierry-jev balsam

z zeleno znamko „redovnica“. Cena: 12 majhnih ali 6 dvojnatih steklenic ali 1 velika specialna steklenica s patent. zamaskom K 5.—

Thierryjevo centifolijsko mazilo proti vsem se tako starim ranam, vnetjem, ranitvam, abscesom in oteklinami vseh vrst. Cena: 2 lončka K 3.60 se pošlje le proti povzetju ali denar naprej. Obe domači sredstvi sta povsod znani in slovita kot najboljši. Naročila se naslavljajo na:

Lekarnar **A. Thierry** v Pregradi pri Rogški Slatini.

Brošura s tisoči originalnih pisem gratis in franko. V zalogi v skoro vseh večjih lekarnah in medicinskih drogerijah.

Katera mast je najčistejša? Ceres jedilna mast.

Stiska se iz posušenih kokosovih orehov v lastnem zavodu in se izdeluje od začetka izdelovanja v skrbno čistih pripravah, ne da bi prišla v dotiko s človeškimi rokami.

Po Najvišjem povelju Nj. c. in kr. ap. veličanstva.

XXXVIII. c. kr. državna loterija za zasebne dobrodne namene tustranske državne polovice.

Ta denarna loterija, edina v Avstriji postavno dovoljena, ima 18.389 dobitkov v gotovini v skupni vrednosti 512.980 kron.

Glavni dobitek iznaša

200.000 kron v gotovini.

Žrebanje se vrši neprekljeno dne 19. decembra 1907.

Ena srečka stane 4 krone.

Srečke se dobivajo pri oddelku za državne loterije na Dunaju, III., Vordere Zollamtsstrasse 7, v loterijskih kolekturah, tobačnih trafikah, davčnih, poštah, brzozavnih in železniških uradih, v menjalnicah itd. Načrti žrebanja za kupce srečk brezplačno.

Srečke se pošiljajo poštne prosto.

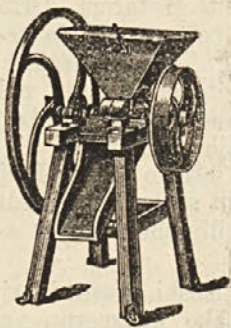
Od c. kr. ravnateljstva loterijskih dohodkov. Oddelek za državno loterijo.

Vinarska zadruga „Kletarstvo pri Pobegih“ poleg Kopra v Istri

naznanja p. n. gg. trgovcem z vinom, gostilničarjem, krčmarjem in zasebnikom, da je letos napravila 700 hektolitrov zajamčeno pristnega in izbornega vina; in sicer 500 hektolitrov črnega, oziroma rdečega namiznega in 200 hektolitrov belega. Imamo v zalogi še prilično 100 hektolitrov starega burgundca in namiznega rdečega vina. Naše vino je pripravljeno na racijonelen način ter po najnovšem vzoru. Za pristnost istega jamči zadruga.

Cenik in vzorce stavimo na razpolago.

Učenca, ki pa mora biti popolnoma več slovenskega jezika, sprejemem takoj. Učni pogoji po dogovoru. Oglasila naj se pošiljajo na trgovino s steklom **Ferd. Pözl** v Celovcu, Kaserngasse št. 12.

Patentovane mline za debelo moko s ploščami za mletev;

mline za debelo moko z jeklenimi valjarji za različno zrnato sadovje in druge pridelke; stroje za pripravljane krme, rezanice, rezalnice za repo, parnice za krmo, sesalke za gnojnico itd.

izdeluje in prodaja

Ph. Mayfarth & Comp.

tovarna za kmetijske stroje, livarne in fužine na par, Dunaj, II., Taborstrasse 71.

Ilustrovan cenik zastoj.

Zastopniki in prekupci se sprejmejo.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Akcijski kapital K 2.000.000.

Denarne vloge obrestujemo po

4 1/2 %

od dne vloge do dne vzdiga.

Kolodvorska cesta št. 27.

Zamenjava in eskomptuje izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone. Daje predujme na vrednostne papirje. — Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavicje. Eskompt in inkaso menic. — Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. Podružnica v Spljetu.

Turške srečke. Šest žrebanj na leto. Glavni dobitek 300.000 frankov. Na mesečno vplačevanje po K 8.— za komad.

Tiske srečke s 4% obrestmi. Dve žrebanji na leto. Glavni dobitek K 180.000. Na mesečno vplačevanje po K 10.— za komad.

Prodaja vseh vrst vred. papirjev proti gotovini po dnevnem kurzu.